

Υποβολή περίληψης για παρουσίαση εργασίας

Θεματικός Άξονας: **Επιστημονική επικοινωνία και Ανοικτή Επιστήμη**

Τύπος παρουσίασης: **Αναλυτική: 15 λεπτά παρουσίαση**

Τίτλος εργασίας: Ο πράσινος δρόμος προς την Ανοικτή

Πρόσβαση: Πολιτική, κίνητρα, δράσεις

Λέξεις-κλειδιά (5) - ελληνικά

1. Ανοικτή πρόσβαση
2. Ιδρυματικό αποθετήριο
3. Πράσινος δρόμος
4. Πολιτική ανοικτής προσβασης
5. Κίνητρα

Στοιχεία συγγραφέα/συγγραφέων στα ελληνικά – (ονοματεπώνυμο, ίδρυμα, email, τηλέφωνο, σύντομο βιογραφικό μέχρι 100 λέξεις).

Επισήμανση με υπογράμμιση του ατόμου / των ατόμων που θα παρουσιάσουν την εργασία:

1. Κώστας Ζωντανός, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, zontanos@uom.edu.gr, +30 2310 891745
2. Φωτεινή Πολυμεράκη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, polymerf@uom.edu.gr, +30 2310 891749
3. Φίλιππος Κολοβός, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, filippos@uom.edu.gr, +30 2310 891826

Κείμενο περίληψης (ελληνικά) – 200-300 λέξεις

Η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας μέσω του Ιδρυματικού Αποθετηρίου Ακαδημαϊκής έρευνας Ruosorplus έχει υιοθετήσει και υλοποιεί ενεργά την πολιτική της Ανοικτής Πρόσβασης (ΑΠ) του Ιδρύματος υποστηρίζοντας κατά κύριο λόγο τον «πράσινο δρόμο» Ανοικτής Πρόσβασης. Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, ενθαρρύνεται ενεργά η κατάθεση στο Ιδρυματικό Αποθετήριο του πλήρους κειμένου των ερευνητικών δημοσιεύσεων από τους ίδιους τους ερευνητές, διασφαλίζοντας τη διατήρηση, προβολή και μακροχρόνια προσβασιμότητα της επιστημονικής παραγωγής του Ιδρύματος.

Στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας έχει θεσμοθετηθεί, από το 2008, διαδικασία απονομής ερευνητικών βραβείων σε άρθρα που δημοσιεύονται από ερευνητές του Πανεπιστημίου σε υψηλής απήχησης επιστημονικά περιοδικά. Ο Κανονισμός απονομής ερευνητικών βραβείων τροποποιήθηκε πριν από πέντε χρόνια και τέθηκε ως προϋπόθεση για την αξιολόγηση των προς βράβευση δημοσιεύσεων η κατάθεση στο Ιδρυματικό Αποθετήριο όλων των δημοσιεύσεων του κάθε υποψήφιου ερευνητή για το κάθε έτος αναφοράς. Με αυτόν τον τρόπο ο θεσμός των Ερευνητικών Βραβείων λειτούργησε ως ισχυρό κίνητρο για τη συστηματική συμμετοχή των μελών ΔΕΠ και ερευνητών στη διαδικασία αυτο-κατάθεσης. Αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής είναι το γεγονός ότι περισσότερο από το 60% των δημοσιεύσεων της τελευταίας πενταετίας του Ιδρύματος που καταγράφονται στη βάση Scopus είναι διαθέσιμες με ανοικτή πρόσβαση μέσω του Αποθετηρίου, ενισχύοντας τη διεθνή προβολή και την απήχηση της ερευνητικής παραγωγής του Ιδρύματος.

Παράλληλα, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας διαδραματίζει ενεργό και πολυεπίπεδο ρόλο στην προώθηση της Ανοικτής Πρόσβασης. Έχει αναπτύξει διαδικτυακή πύλη πληροφόρησης, η οποία λειτουργεί ως κόμβος υποστήριξης και εκπαίδευσης για ερευνητές, βιβλιοθηκονόμους και άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, προσφέροντας οδηγίες, εργαλεία και ενημερώσεις γύρω από θέματα πνευματικών δικαιωμάτων, αποθετηρίων και πολιτικών ανοικτής επιστήμης.

Η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση αναδεικνύει με σαφήνεια τον ρόλο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών όχι μόνο ως χώρων διαχείρισης πληροφορίας, αλλά και ως ενεργών φορέων μετάβασης προς ένα πιο ανοικτό, συμμετοχικό και δίκαιο οικοσύστημα επιστημονικής επικοινωνίας.

Τίτλος εργασίας (αγγλικά)

The Green Road to Open Access: Policy, Incentives, Actions

Λέξεις-κλειδιά (5) - αγγλικά

1. Open Access
2. Institutional Repository
3. Green Open Access
4. Open Access Policy
5. Incentives

Στοιχεία συγγραφέα/συγγραφέων στα αγγλικά – (ονοματεπώνυμο, ίδρυμα, email, τηλέφωνο, σύντομο βιογραφικό μέχρι 100 λέξεις).

Επισήμανση με υπογράμμιση του ατόμου / των ατόμων που θα παρουσιάσουν την εργασία:

1. Kostas Zontanos, University of Macedonia, zontanos@uom.edu.gr, +30 2310 891745

2. Fotini Polymeraki, University of Macedonia, polymerf@uom.edu.gr, +30 2310 891749

3. Filippos Kolovos, University of Macedonia, filippos@uom.edu.gr, +30 2310 891826

Κείμενο περίληψης (αγγλικά) – 200-300 λέξεις

The Library of the University of Macedonia, through the institutional repository of academic research RuomoPlus, has adopted and actively implements the University's Open Access (OA) policy, primarily supporting the Green Open Access route. Within this strategic framework, researchers are actively encouraged to deposit the full text of their research publications in the Institutional Repository, ensuring the preservation, dissemination, and long-term accessibility of the University's scientific output.

Since 2008, the University of Macedonia has established a procedure for awarding Research Awards to articles published by university researchers in high-impact academic journals. The regulation governing these awards was amended five years ago, introducing a new requirement: for a publication to be eligible for evaluation and award, all of the candidate researcher's publications for the relevant year must be deposited in the Institutional Repository. This policy has turned the Research Awards scheme into a strong incentive for academic staff and researchers to systematically engage in self-archiving.

As a result of this initiative, more than 60% of the University's publications from the past five years indexed in the Scopus database are now openly accessible through the Repository, significantly enhancing the global visibility and impact of the University's research output.

At the same time, the University of Macedonia Library plays an active and multifaceted role in promoting OA. It has developed an online information portal, which serves as a hub for support and training for researchers, librarians, and other members of the academic community. The portal offers guidance, tools, and updates on topics such as copyright, repositories, and open science policies.

This comprehensive approach clearly highlights the role of academic libraries not only as centers for information management but also as key agents in the transition toward a more open, participatory, and equitable scholarly communication ecosystem.

Σύντομα βιογραφικά

Ο **Κώστας Ζωντανός** είναι πτυχιούχος του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης (ΤΕΙΘ, 1992), πτυχιούχος του τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ, 1987) και

έχει λάβει μεταπτυχιακό δίπλωμα από το τμήμα Σπουδές στην Εκπαίδευση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ, 2013).

Από το 1994 εργάζεται στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και πιο συγκεκριμένα στο Τμήμα Επιστημονικής Πληροφόρησης & Τεκμηρίωσης. Από το 1992-1994 και από το 2000-2008 εργάστηκε ως εργαστηριακός συνεργάτης του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης.

Εργάζεται στο γραφείο Υποστήριξης Ακαδημαϊκής Έρευνας του Πληροφοριακού τμήματος της Βιβλιοθήκης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται σε θέματα ψηφιακών αποθετηρίων, βιβλιομετρικών δεικτών, ανοικτής πρόσβασης, ανοικτών δεδομένων.

Η **Φωτεινή Πολυμεράκη** είναι πτυχιούχος του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Διεθνές Πανεπιστημίου της Ελλάδος (ΔΙΠΑΕ, 2025) και έχει λάβει μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση από το Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (ΠΑΜΑΚ, 2010).

Από το 1999 έως σήμερα εργάζεται στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και πιο συγκεκριμένα στο Τμήμα Επιστημονικής Πληροφόρησης & Τεκμηρίωσης, δημιουργώντας και αναπτύσσοντας το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Βιβλιοθήκης (Πληροφοριακή Παιδεία).

Από το 2021 εργάζεται στο γραφείο Υποστήριξης Ακαδημαϊκής Έρευνας του Πληροφοριακού τμήματος της Βιβλιοθήκης με νέα καθήκοντα όπως το Ιδρυματικό Αποθετήριο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, την Βιβλιομετρική Αποτίμηση Ερευνητικής Παραγωγής του Πανεπιστημίου, την ενημέρωση και εκπαίδευση της ακαδημαϊκής κοινότητας σε θέματα Ανοικτής Πρόσβασης. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται σε θέματα ψηφιακών αποθετηρίων, βιβλιομετρικών δεικτών, ανοικτής πρόσβασης, ανοικτών δεδομένων.

Ο **Φίλιππος Κολοβός** είναι πτυχιούχος του τμήματος Εφαρμοσμένης Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στα δίκτυα υπολογιστών. Εργάζεται στο τμήμα Αυτοματισμού της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας από το 2006. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται οι η υποστήριξη των ψηφιακών υπηρεσιών, του τεχνικού και του δικτυακού εξοπλισμού της Βιβλιοθήκης, όπως επίσης και η εισαγωγή νέων υπηρεσιών της προς τους χρήστες.

Short CVs

Kostas Zontanos is a graduate of the Department of Library Science from the Technological Educational Institute of Thessaloniki (TEI, 1992), is a graduate of the Italian Language and Literature Department of the Aristotle University of Thessaloniki (AUTH, 1987), and a Master's degree in Education Studies from the Hellenic Open University (HOU, 2013).

Since 1994, he has been working at the Library of the University of Macedonia, specifically in the Information & Documentation Department. From 1992 to 1994 and again from 2000 to 2008, he served as a laboratory associate at the Department of Library Science at the Technological Educational Institute of Thessaloniki.

He currently works in the Academic Research Support Office within the Library's Information & Documentation Department. His research interests focus on digital repositories, bibliometric indicators, open access, and open data.

Fotini Polymeraki is a graduate of the Department of Library Science, Archives and Information Systems of the International Hellenic University and holds a Master's degree in Continuing Education from the Department of Educational and Social Policy at the University of Macedonia.

Since 1999, she has been working at the Library of the University of Macedonia, specifically in the Scientific Information & Documentation Department, where she has been responsible for designing and developing the Library's educational program (Information Literacy).

Since 2021, she has been working in the Academic Research Support Office within the Library's Information and Documentation Department, undertaking new responsibilities such as managing the University of Macedonia's Institutional Repository, conducting bibliometric assessments of the University's research output, and providing training and information to the academic community on Open Access issues. Her research interests focus on bibliometric indicators, open access, open data, and digital repositories.

Filippos Kolovos holds a degree from the Department of Applied Informatics at the University of Macedonia and a postgraduate degree in computer networks. He has been working in the Automation Department of the University of Macedonia Library since 2006. His

responsibilities include supporting the Library's digital services, technical and network equipment, as well as introducing new services for users.

1. Εισαγωγή

- Η σημασία και τα οφέλη της Ανοικτής Πρόσβασης (Ανοικτή Επιστήμη) στο ακαδημαϊκό περιβάλλον
- Ο ρόλος των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στη μετάβαση προς την Ανοικτή Πρόσβαση και γενικότερα προς την Ανοικτή Επιστήμη
- Μοντελα ΑΠ - Ορισμός "Πράσινου δρόμου" ΑΠ

2. Θεσμικό Πλαίσιο ΑΠ στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

- Πολιτική ΑΠ - Γενικές Αρχές/Στόχοι
- Ιδρυματικό Αποθετήριο Ακαδημαϊκής έρευνας - Ruomo^{plus}
  - Περιγραφή/λειτουργίες του αποθετηρίου Ruomo^{plus}
  - Διαδικασία υποβολής δημοσιεύσεων

3. Κίνητρα για την Υιοθέτηση της Ανοικτής Πρόσβασης

- Ο θεσμός των Ερευνητικών Βραβείων
  - Κανονισμός / Σύνδεση με Ruomo^{plus}
  - Άλλα κίνητρα και υποστηρικτικές δράσεις

4. Αποτελέσματα και Επιπτώσεις της Πολιτικής

- Στατιστικά Ruomo^{plus} / Scopus
- Βέλτιστες πρακτικές και προκλήσεις

5. Ο Ρόλος της Βιβλιοθήκης στην Προώθηση της Ανοικτής Πρόσβασης

- Δημιουργία ιστοσελίδας ΑΠ
- Υποστήριξη και εκπαίδευση της ακαδημαϊκής κοινότητας για διαμόρφωση κουλτούρας ΑΠ
- Συνεργασίες και Δικτύωση

6. Προοπτικές και μελλοντικές κατευθύνσεις

7. Βιβλιογραφία

Εισαγωγή

Η Ανοικτή Πρόσβαση (ΑΠ) έχει καθιερωθεί ως βασικό στοιχείο της σύγχρονης επιστημονικής επικοινωνίας, προσφέροντας ελεύθερη πρόσβαση σε ερευνητικά αποτελέσματα και ενισχύοντας τη διαφάνεια, την αναγνωσιμότητα και την απήχηση της επιστημονικής παραγωγής. Αν και η ΑΠ μπορεί να υλοποιηθεί μέσω διαφορετικών στρατηγικών, ο «πράσινος δρόμος» (Green OA), που βασίζεται στην αυτοκατάθεση των δημοσιεύσεων σε ιδρυματικά ή θεματικά αποθετήρια, αποτελεί ιδιαίτερα αποτελεσματική και βιώσιμη λύση για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, μέσω του Ιδρυματικού Αποθετηρίου RUOMOpus, έχει αναλάβει ενεργό ρόλο στην προώθηση της ΑΠ, εισηγούμενη και υποστηρίζοντας την πολιτική ΑΠ του Ιδρύματος (υπ' αριθμ. 19/22.4.2019). Η στρατηγική αυτή συνδυάζει πολιτικές υποχρεωτικής αυτοκατάθεσης (mandate), οικονομικά κίνητρα, μέσω του θεσμού των ερευνητικών βραβείων, και εκπαίδευση, προάγοντας τη συστηματική αυτο-κατάθεση και διασφαλίζοντας τη μακροχρόνια προσβασιμότητα και προβολή της επιστημονικής παραγωγής.

Η εισήγηση αυτή εξετάζει τις δράσεις και τις πολιτικές που εφαρμόζονται για τον πράσινο δρόμο ΑΠ, αναδεικνύοντας τον καθοριστικό ρόλο της βιβλιοθήκης ως φορέα μετάβασης προς ένα πιο ανοικτό, συμμετοχικό και δίκαιο οικοσύστημα επιστημονικής επικοινωνίας.

Βιβλιογραφική επισκόπηση

Η **Ανοικτή Πρόσβαση** (ΑΠ) έχει καθιερωθεί διεθνώς ως ένας βασικός μηχανισμός για την ενίσχυση της επιστημονικής προβολής και της αναγνωσιμότητας των δημοσιεύσεων (Hadad & Aharony, 2023; Piwowar et al., 2018). Ένας στρατηγικά βιώσιμος τρόπος είναι ο «**πράσινος δρόμος**» (Green OA), ο οποίος βασίζεται στην **αυτο-κατάθεση** δημοσιεύσεων σε **ιδρυματικά** ή θεματικά αποθετήρια (Bashir et al., 2021; Suber, 2021). Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στα ιδρύματα να μεγιστοποιήσουν την ορατότητα του ερευνητικού τους έργου χωρίς την οικονομική επιβάρυνση των χρεώσεων επεξεργασίας άρθρων (APCs) (Bashir et al., 2021; Suber, 2021).

Η επιτυχής εφαρμογή του πράσινου δρόμου συνδέεται άμεσα με την ύπαρξη σαφών υποχρεωτικών πολιτικών (**mandates**) και κινήτρων για τους ερευνητές (Shafer, 2021; Hadad & Aharony, 2023; Harnad, 2008). Για παράδειγμα, η ενσωμάτωση της κατάθεσης δημοσιεύσεων σε αποθετήρια ως προϋπόθεση για ερευνητικά βραβεία ή την αξιολόγηση της ερευνητικής παραγωγής έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική (Hadad & Aharony, 2023; Shafer, 2021; Harnad, 2008). Επιπλέον, όταν τα κίνητρα αυτά συνδυάζονται με εκπαιδευτικές δράσεις και υποστήριξη, αυξάνουν σημαντικά το ποσοστό συμμετοχής των ερευνητών στον πράσινο δρόμο (Dickson, 2024; Harnad, 2007).

Ο ρόλος των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών είναι κρίσιμος και πολυδιάστατος (Suber, 2021; Shafer, 2021). Εκτός από τη διαχείριση των αποθετηρίων και την τεχνική

υποστήριξη, οι βιβλιοθήκες λειτουργούν ως κόμβοι ενημέρωσης και εκπαίδευσης. Παρέχουν καθοδήγηση για θέματα όπως τα πνευματικά δικαιώματα, τα μεταδεδομένα, τα πρότυπα αρχειοθέτησης και τις πολιτικές ανοικτής επιστήμης (Suber, 2021; Shafer, 2021). Η ενεργή τους συμμετοχή αυξάνει την ανακτησιμότητα, την ποσότητα και την ποιότητα των δημοσιεύσεων στα αποθετήρια, προωθεί τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων και διασφαλίζει τη μακροχρόνια προσβασιμότητα των δημοσιεύσεων.

Πρόσφατες μελέτες υπογραμμίζουν τις κοινωνικές και θεσμικές διαστάσεις της Ανοικτής Πρόσβασης, τονίζοντας ότι η ευρύτερη εφαρμογή του πράσινου δρόμου μπορεί να ενισχύσει την ισότητα πρόσβασης στη γνώση, μειώνοντας τις ανισότητες μεταξύ ιδρυμάτων με διαφορετικούς πόρους (Bashir et al., 2021; Piwogar et al., 2018; Tennant et al., 2020).

Παράλληλα, η ολοκληρωμένη στρατηγική που συνδυάζει πολιτικές, κίνητρα και εκπαίδευση δημιουργεί ένα συμμετοχικό οικοσύστημα επιστημονικής επικοινωνίας, όπου οι ερευνητές, οι βιβλιοθήκες και τα ιδρύματα συνεργάζονται για τη διάθεση και αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης.

Η έρευνα των Langham-Putrow et al. (2021) αναφέρει ότι οι αναφορές (**citations**) των δημοσιεύσεων παραμένουν σημαντικό κριτήριο για αποφάσεις εξέλιξης, μονιμοποίησης και επιβράβευσης των ερευνητών. Ωστόσο, πολλοί () .....τονίζουν ότι ο σκοπός της Ανοικτής Πρόσβασης δεν είναι μόνο η αύξηση του αριθμού των αναφορών, αλλά κυρίως η διεύρυνση της πρόσβασης και της αξιοποίησης της γνώσης πέρα από την ακαδημαϊκή κοινότητα, όπως από επαγγελματίες και κοινωνικούς φορείς. Αυτός ο αντίκτυπος είναι ουσιαστικός για την κοινωνία και δεν μετρείται απαραίτητα με αναφορές.

Στην έρευνα των Schörfel et al. (2023) επισημαίνεται ότι χρειάζεται να δοθεί προσοχή στη διατήρηση του αρχικού σκοπού των αποθετηρίων, η οποία είναι η παροχή ανοικτής πρόσβασης στα ερευνητικά αποτελέσματα. Ταυτόχρονα, οι διαχειριστές αποθετηρίων οφείλουν να βελτιώσουν την ποιότητα των μεταδεδομένων και να αξιολογήσουν και να ενισχύσουν τον βαθμό **FAIR** (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) της υποδομής τους.

Τα **Ιδρυματικά Αποθετήρια** (IA) διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ακαδημαϊκή κοινότητα, προσφέροντας στους ερευνητές και στα ιδρύματα μεγαλύτερη προβολή και ευρύτερη πρόσβαση στο ερευνητικό τους έργο (Kruesi et al., 2019). Μέσω των IA, η διάδοση των επιστημονικών αποτελεσμάτων γίνεται ανοικτά και ψηφιακά, ενισχύοντας τη διδασκαλία, την εκπαίδευση και την ακαδημαϊκή επιρροή, ενώ ταυτόχρονα μειώνεται ο κίνδυνος ακαδημαϊκού ελιτισμού (Kodua-Ntim & Fombad, 2020). Τα IA δεν περιορίζουν την ιδιοκτησία των έργων, αλλά προωθούν τη διαφάνεια και την ελεύθερη διάδοση ιδεών, υποστηρίζοντας νέες μορφές ψηφιακής επιστημονικής επικοινωνίας (Novak & Day, 2018).

Επίσης, τα IA βελτιώνουν τη διαχείριση της γνώσης σε όλα τα στάδια της έρευνας, ενισχύουν τη διεθνή αναγνώριση των ερευνητών και των ιδρυμάτων (Ukwoma &

Dike, 2017; Kim & Oh, 2020) και αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την ανάδειξη της επιστημονικής αριστείας, ξεπερνώντας τα περιοριστικά εμπόδια της συνδρομητικής δημοσίευσης (Kruesi et al., 2018; Burns, 2018). Με αυτόν τον τρόπο, τα ΙΑ συμβάλλουν στην ισότιμη πρόσβαση στη γνώση και διευρύνουν την απήχηση της επιστημονικής παραγωγής πέρα από τα όρια του ιδρύματος, προσφέροντας στους ερευνητές μια πλατφόρμα όπου η ακαδημαϊκή τους εργασία γίνεται ορατή και αξιοποιήσιμη σε παγκόσμιο επίπεδο.

Θεσμικό Πλαίσιο ΑΠ στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας έχει δεσμευτεί να προωθεί όσο το δυνατόν ευρύτερα τα αποτελέσματα της ερευνητικής και ακαδημαϊκής δραστηριότητας των μελών του. Ως ένα από τα πρώτα ελληνικά πανεπιστήμια που αναγνώρισαν τη σημασία της ανοικτής πρόσβασης, έχει συνυπογράψει τη Διακήρυξη του Βερολίνου. Για την πλήρη καταγραφή της έρευνας, απαιτείται η καταχώρηση των βιβλιογραφικών στοιχείων όλων των δημοσιευμένων εργασιών στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Ακαδημαϊκής Έρευνας RUOMOrplus. Παράλληλα, για τη μεγιστοποίηση της απήχησης της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου, είναι υποχρεωτική η κατάθεση του τελικού ψηφιακού χειρογράφου (μετά την κρίση) κάθε άρθρου.

Σύμφωνα με την πολιτική της Ανοικτής πρόσβασης (υπ' αριθμ. 19/22.4.2019 Έκτακτης Συνεδρίασης της Συγκλήτου), όλα τα μέλη του ιδρύματος (μέλη ΔΕΠ, ερευνητές, υποψήφιοι διδάκτορες κ.ά.) οφείλουν να καταχωρούν έγκαιρα τα μεταδεδομένα των εργασιών τους και να καταθέτουν τα τελικά χειρόγραφα των άρθρων σε περιοδικά και σε συνέδρια στο αποθετήριο. Η ίδια διαδικασία μπορεί να εφαρμοστεί και για παλαιότερες δημοσιεύσεις.

Η ανοικτή πρόσβαση στο Ιδρυματικό Αποθετήριο RUOMOrplus είναι υποχρεωτική όταν αυτό επιτρέπεται από τον εκδότη, με την τήρηση των όρων που θέτουν εκδότες ή οι χρηματοδοτικοί φορείς. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχει embargo, το κείμενο κατατίθεται αλλά η δημόσια πρόσβαση γίνεται μεταγενέστερα. Στις ελάχιστες περιπτώσεις που ο εκδότης απαγορεύει πλήρως τη δημόσια πρόσβαση, το κείμενο παραμένει αποθηκευμένο αλλά προσβάσιμο μόνο τοπικά.

Τα μεταδεδομένα στο Ιδρυματικό Αποθετήριο RUOMOrplus, το οποίο στηρίζεται στο λειτουργικό σύστημα DSpace CRIS, συμμορφώνονται με διεθνή πρότυπα, είναι διαλειτουργικά με άλλα αποθετήρια και ανακτώνται εύκολα από μηχανές αναζήτησης. Μπορούν να αξιοποιηθούν σε επίσημες ιστοσελίδες, για αξιολογήσεις του ιδρύματος, για καταγραφή ερευνητικών έργων, για παραπομπές σε θεματικά αποθετήρια και ακαδημαϊκά δίκτυα, αλλά και για διαδικασίες εξέλιξης μελών ΔΕΠ. Η εφαρμογή της πολιτικής ξεκίνησε μέσα στο 2019, έξι μήνες μετά την έγκρισή της από τη Σύγκλητο.

Ιδρυματικό Αποθετήριο Ακαδημαϊκής έρευνας - Ruomo^{plus}

- Περιγραφή/Λειτουργίες

Μέσω της πλατφόρμας του Ιδρυματικού Αποθετηρίου RUOMOrplus τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου, έχουν τη δυνατότητα να μεταφορτώσουν τις δημοσιεύσεις τους αυτόνομα χωρίς κάποια υποβοήθηση. Η πλατφόρμα παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε εγγεγραμμένο μέλος ερευνητή, μέσω του λογαριασμού του στην πλατφόρμα, κατά τη διάρκεια της υποβολής στο αποθετήριο, να αναζητήσει τα μεταδεδομένα της δημοσίευσής του μέσω του μοναδικού της αναγνωριστικού DOI στο διαδίκτυο, είτε μέσω αρχείων bibtext ή/και RIS στο σκληρό του δίσκο. Με τον τρόπο αυτό ανακτώνται πολλά από τα βιβλιογραφικά στοιχεία αυτόματα από μία ή περισσότερες έγκυρες πηγές. Στη συνέχεια, εφόσον κρίνει ότι τα στοιχεία είναι σωστά, μπορεί να τα μεταφέρει εύκολα αυτομάτως στα ανάλογα πεδία της φόρμας υποβολής ερευνητικής εργασίας με ένα απλό κλικ.

Επιπρόσθετη στην παραπάνω μεθοδολογία είναι και η συνδρομητική δυνατότητα που διαθέτει το RUOMOrplus με την εξωτερική πλατφόρμα Bibliometris. Μέσω της πλατφόρμας αυτής παρέχεται η δυνατότητα της αναδρομικής συγκέντρωσης των δημοσιεύσεων όλων των ερευνητών του αποθετηρίου, από πολλαπλές πηγές (Scopus, Google Scholar, Web of Science), της αποδιπλοποίησής τους και στη συνέχεια της εισαγωγής τους ανά ερευνητή στο αποθετήριο μέσω του διαχειριστικού περιβάλλοντος.

Μέσω των δύο παραπάνω λειτουργιών συγκεντρώνονται τα μεταδεδομένα των ερευνητικών εργασιών. Στη συνέχεια, ο ερευνητής καλείται να μεταφορτώσει και το ψηφιακό αρχείο της αντίστοιχης δημοσίευσης. Σε αυτή την περίπτωση, και για να διευκολυνθούν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας στη συμμόρφωση με το περιοριστικό πλαίσιο των εκδοτών, ο ερευνητής μπορεί να ελέγξει μέσω της πλατφόρμας, τους εκάστοτε περιορισμούς που έχουν τεθεί σχετικά με την έκδοση του ψηφιακού αρχείου που προτίθεται να ανεβάσει (Preprint, Έκδοση σε πλήρη μορφή, απαίτηση embargo στην πρόσβαση, κλπ) και να πράξει αναλόγως.

- **Διαδικασία υποβολής δημοσιεύσεων**

Ο οδηγός του RUOMOrplus έχει στόχο να καθοδηγήσει τα μέλη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στη διαδικασία αυτοκατάθεσης των επιστημονικών τους δημοσιεύσεων και στη γενικότερη εξοικείωση με το Ιδρυματικό Αποθετήριο. Η συμμετοχή όλων των ερευνητών είναι απαραίτητη ώστε να συγκεντρωθεί και να αναδειχθεί η ερευνητική παραγωγή του Ιδρύματος.

Η διαδικασία είναι απλή και πραγματοποιείται διαδικτυακά. Για να αποκτήσει κανείς πρόσβαση, απαιτείται σύνδεση στο αποθετήριο μέσω ORCID. Εφόσον ο ερευνητής έχει δημιουργήσει προφίλ στην πλατφόρμα και έχει συνδέσει τον λογαριασμό του με το ORCID ID, μπορεί να εισέλθει στο RUOMOrplus και να ξεκινήσει την καταχώρηση νέων δημοσιεύσεων. Στην προσωπική σελίδα («Το RUOMO Μου») εμφανίζονται οι ημιτελείς υποβολές, οι δημοσιεύσεις που βρίσκονται υπό έλεγχο από τους διαχειριστές και το ιστορικό των αποδεκτών καταθέσεων. Σε περίπτωση που η

υποβολή παρουσιάζει λάθη, ο ερευνητής ειδοποιείται ώστε να διορθώσει την εγγραφή και να επανυποβάλει το αρχείο.

Η εισαγωγή μιας νέας δημοσίευσης μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους:

- χειροκίνητα,
- με αναγνωριστικό (όπως DOI), ή
- με μαζική εισαγωγή από αρχείο τύπου BibTex, RIS ή CSV.

Συστήνεται η χρήση DOI, καθώς προσυμπληρώνει αυτόματα τα μεταδεδομένα στη φόρμα καταχώρησης. Στη συνέχεια, ο ερευνητής ανεβάζει το αρχείο πλήρους κειμένου (PDF), σύμφωνα με την πολιτική του εκδότη όπως αυτή εμφανίζεται μέσω της βάσης Jisc (Open Policy Finder) πρώην Sherpa Romeo. Αν η πολιτική το επιτρέπει, μπορεί να κατατεθεί είτε το τελικό δημοσιευμένο κείμενο είτε το τελικό αποδεκτό χειρόγραφο (author's accepted manuscript).

Πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία, ο χρήστης επιβεβαιώνει τα στοιχεία της καταχώρησης και επιλέγει αν θα εισάγει στο αρχείο άδεια Creative Commons. Απαραίτητο βήμα είναι επίσης η αποδοχή της άδειας διανομής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, η οποία επιτρέπει τη μακροχρόνια αποθήκευση, διάθεση και δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας του έργου. Χωρίς αυτήν, η υποβολή δεν μπορεί να ολοκληρωθεί.

Το σύστημα δίνει ακόμη τη δυνατότητα εισαγωγής πολλών δημοσιεύσεων από ένα αρχείο, οι οποίες εμφανίζονται είτε ως πρόχειρες καταχωρήσεις είτε προς άμεση επεξεργασία. Παράλληλα, μέσω του προσωπικού προφίλ, οι ερευνητές μπορούν να προβάλουν ή να επεξεργαστούν τα στοιχεία τους, να δουν τις δημοσιεύσεις τους, τις βιβλιομετρικές αναφορές και τις κατατάξεις που προκύπτουν από τη βάση Scopus. Επιπλέον, μπορούν να διαχειριστούν την προβολή των εργασιών τους, επιλέγοντας ποιες θα εμφανίζονται δημόσια, ποιες θα παραμένουν κρυφές και ποιες θα αναδεικνύονται ως επιλεγμένες.

Με αυτόν τον τρόπο, το RUOMOrplus λειτουργεί ως εργαλείο καταγραφής, διάδοσης και διαχείρισης της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, συνδυάζοντας την υποστήριξη της ανοικτής πρόσβασης με τη διασφάλιση της ποιότητας και της προβολής του επιστημονικού έργου.

Κίνητρα για την Υιοθέτηση της Ανοικτής Πρόσβασης

- **Ο Θεσμός των Ερευνητικών Βραβείων**

Κίνητρο για την υιοθέτηση της κουλτούρας δημοσίευσης σε καθεστώς Ανοικτής Πρόσβασης είναι ο θεσμός των Ερευνητικών Βραβείων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Ο θεσμός αυτός αποτελεί έναν σημαντικό μηχανισμό αναγνώρισης και ενίσχυσης της ακαδημαϊκής αριστείας στο ελληνικό ακαδημαϊκό τοπίο. Σκοπός του

είναι να επιβραβεύσει τα μέλη ΔΕΠ και τους ερευνητές του Ιδρύματος για τη δημοσίευση πρωτότυπων επιστημονικών άρθρων σε διεθνή περιοδικά με υψηλή απήχηση, προάγοντας έτσι την επιστημονική παραγωγή και την αναγνωρισιμότητα του Πανεπιστημίου σε διεθνές επίπεδο.

Η διαδικασία απονομής των Ερευνητικών Βραβείων ξεκίνησε με στόχο την ενίσχυση της απήχησης του ερευνητικού έργου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας μέσω της δημοσίευσης σε διεθνή περιοδικά που περιλαμβάνονται σε βιβλιογραφικές βάσεις με δεδομένα αναφορών (π.χ. Scopus). Με την πάροδο των ετών, ο θεσμός εξελίχθηκε, προσαρμοζόμενος στις σύγχρονες ανάγκες και προκλήσεις του ακαδημαϊκού κόσμου και περιόρισε τα βραβεία στις δημοσιεύσεις σε περιοδικά στο ανώτερο 20% της κατάταξής τους με βάση την απήχησή τους. Η απονομή των βραβείων γίνεται μέσω της Επιτροπής Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), η οποία αναλαμβάνει την προκήρυξη και την εφαρμογή της διαδικασίας χορήγησης ερευνητικών βραβείων.

Τα Ερευνητικά Βραβεία διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- **Α΄ Κατηγορία:** Ερευνητικό Βραβείο ύψους €3.200,00 λαμβάνουν οι δημοσιεύσεις σε περιοδικά που κατατάσσονται κατά μέσο όρο στα θεματικά πεδία της Scopus στο άνω 5% δηλ. (M.O. percentiles: έως και 95%).
- **Β΄ Κατηγορία:** Ερευνητικό Βραβείο ύψους €2.000,00 λαμβάνουν οι δημοσιεύσεις σε περιοδικά που κατατάσσονται κατά μέσο όρο στα θεματικά πεδία της Scopus στο επόμενο 15% δηλ. (M.O. percentiles: 94,9 έως και 80%) Το ερευνητικό βραβείο αφορά την δημοσίευση και επιμερίζεται στους συγγραφείς της δημοσίευσης εφόσον αποτελούν μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Κανονισμός / Σύνδεση με Ruomoplus

Ο θεσμός των Ερευνητικών Βραβείων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας σχετίζεται άμεσα με την πολιτική Ανοικτής Πρόσβασης (ΑΠ) του Ιδρύματος, ενισχύοντας τη διαφάνεια, την προσβασιμότητα και την κοινωνική αξία της επιστημονικής έρευνας.

Η πολιτική της Ανοικτής Πρόσβασης ενσωματώνεται στον θεσμό των Ερευνητικών Βραβείων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας αφού σύμφωνα με τη διαδικασία χορήγησης των ερευνητικών βραβείων, απαραίτητη προϋπόθεση για την απονομή χρηματικής ενίσχυσης αποτελεί η αυτοκατάθεση από κάθε υποψήφιο ερευνητή του συνόλου των δημοσιεύσεών του στο Ιδρυματικό Αποθετήριο για το έτος αναφοράς της προκήρυξης.

Υποστηρικτικές δράσεις

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην προώθηση και την εφαρμογή της Ανοικτής Πρόσβασης, μέσα από την ανάπτυξη εργαλείων, την εκπαίδευση της ακαδημαϊκής κοινότητας και τη δικτύωση με

εθνικούς και διεθνείς φορείς. Πιο συγκεκριμένα, από τις αρχές του 2025 η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας δημιούργησε:

Ιστοσελίδα Ανοικτής Πρόσβασης

Η Βιβλιοθήκη έχει αναπτύξει και διαχειρίζεται μια θεματική ιστοσελίδα για την Ανοικτή Πρόσβαση, η οποία λειτουργεί ως κεντρικό σημείο αναφοράς για όλους όσους θέλουν να ενημερωθούν για θέματα ανοικτής πρόσβασης. Η ιστοσελίδα ΑΠ της Βιβλιοθήκης φιλοξενεί:

- Πολιτικές ΑΠ στην Ευρώπη και στην Ελλάδα
- Τον κανονισμό και την πολιτική του Πανεπιστημίου για την ΑΠ,
- Οδηγίες για την κατάθεση στο RUOMOrplus,
- Πληροφορίες για τις συμφωνίες ΣΕΑΒ με εκδότες,
- Συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις για πνευματικά δικαιώματα και θέματα αυτοκατάθεσης στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Ακαδημαϊκής Έρευνας RUOMOrplus.

Υποστήριξη και Εκπαίδευση της Ακαδημαϊκής Κοινότητας

Η Βιβλιοθήκη παρέχει εξατομικευμένη συμβουλευτική σε ερευνητές και μέλη ΔΕΠ και δημιουργεί εκπαιδευτικό υλικό (οδηγούς, εγχειρίδια, tutorials). Με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στη διαμόρφωση κουλτούρας Ανοικτής Πρόσβασης και ενδυναμώνει την ικανότητα της ακαδημαϊκής κοινότητας να αξιοποιεί αποτελεσματικά τα εργαλεία της ΑΠ.

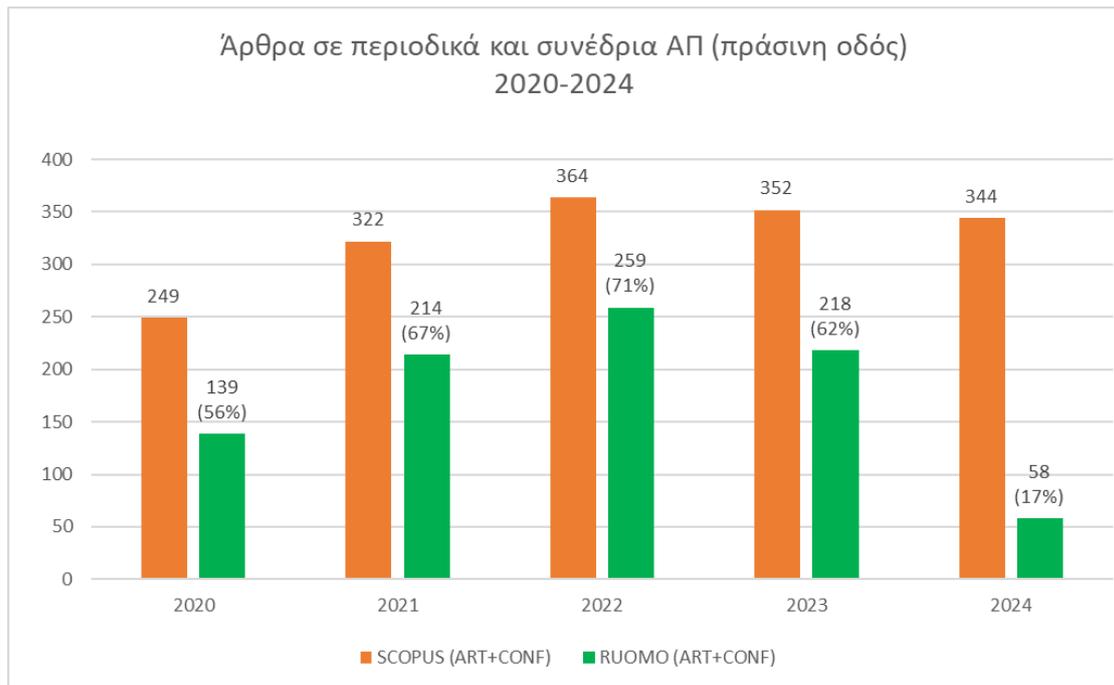
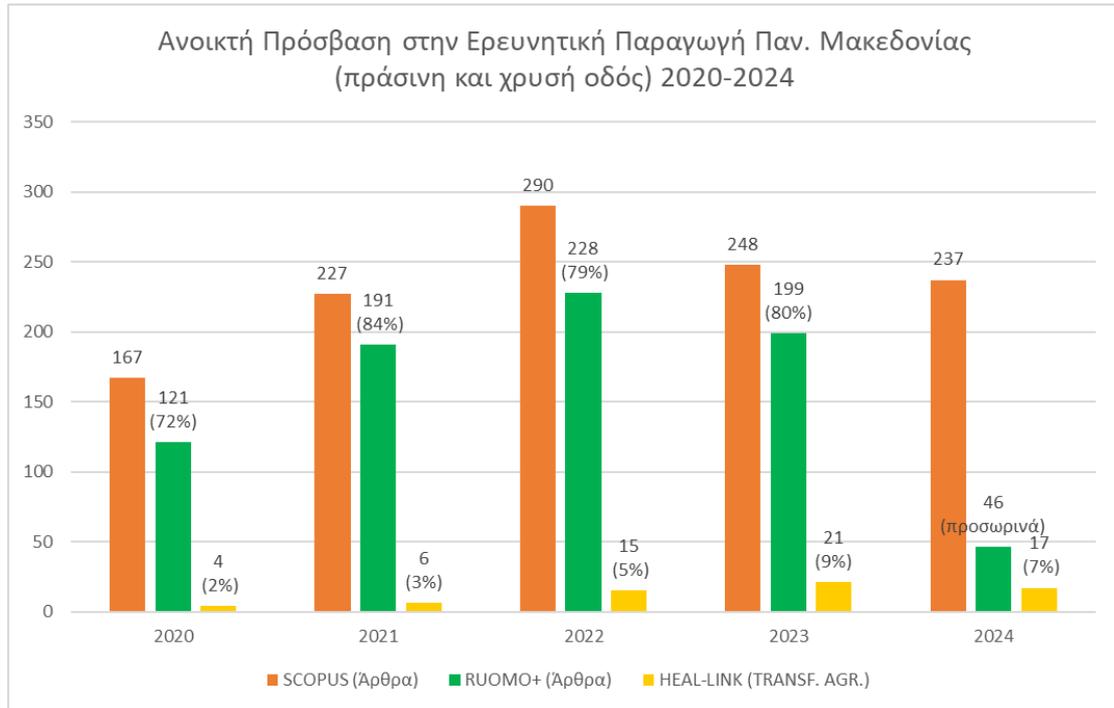
Συνεργασίες και Δικτύωση

Η Βιβλιοθήκη παρακολουθεί τις εξελίξεις της ανοικτής πρόσβασης στο διεθνή και εθνικό χώρο συμμετέχοντας σε διαδικτυακά σεμινάρια π.χ. του OpenAIRE. Παράλληλα, εκπροσωπεί το Πανεπιστήμιο σε συνέδρια και επιστημονικές πρωτοβουλίες, προωθώντας τις βέλτιστες πρακτικές στο χώρο της Ανοικτής Επιστήμης.

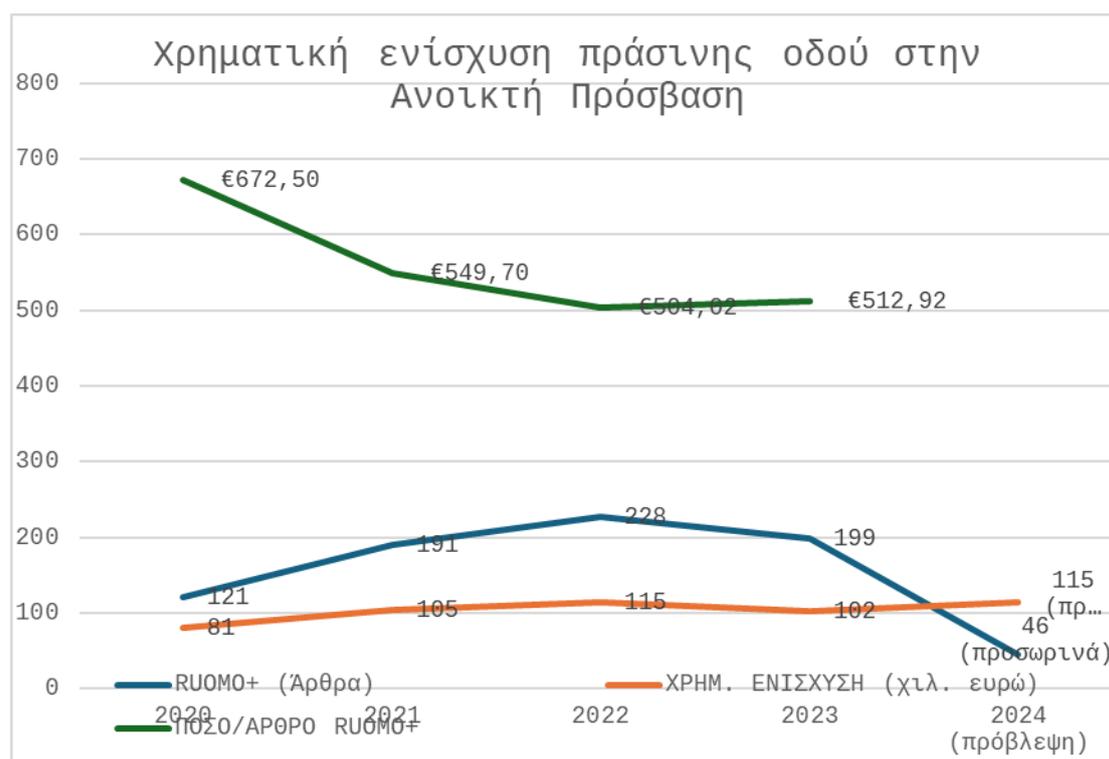
Με αυτόν τον τρόπο, η Βιβλιοθήκη δεν περιορίζεται στον τεχνικό ρόλο της διαχείρισης του ιδρυματικού αποθετηρίου, αλλά αναδεικνύεται σε βασικό μοχλό αλλαγής, ενισχύοντας τη διαφάνεια, την εξωστρέφεια και την ανοιχτότητα της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Αποτελέσματα και Επιπτώσεις της Πολιτικής ΑΠ

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα βάσει των δημοσιεύσεων άρθρων στη Scopus των ερευνητών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, τον αριθμό των άρθρων που κατατίθενται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Ακαδημαϊκής Έρευνας παρουσιάζονται τα παρακάτω

Ο μικρός αριθμός άρθρων και συνεδρίων καθώς και το χαμηλό ποσοστό των δημοσιεύσεων του RUOMΟplus στην Scopus για το 2024 αποδίδεται στο ότι ακόμα δεν έχει προκηρυχθεί ο θεσμός των Ερευνητικών Βραβείων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα οι ερευνητές να μην έχουν αυτό-καταθέσει τις δημοσιεύσεις τους για το 2024. Τα αποτελέσματα αυτά υπογραμμίζουν τον κρίσιμο ρόλο των θεσμικών κινήτρων στην ενθάρρυνση της αυτό-κατάθεσης και της υιοθέτησης της πολιτικής Ανοικτής Πρόσβασης.

Προοπτικές και μελλοντικές κατευθύνσεις

Η προώθηση της Ανοικτής Πρόσβασης (ΑΠ) δεν μπορεί να βασιστεί αποκλειστικά σε κανονιστικές ρυθμίσεις, αλλά απαιτεί τη δημιουργία ενός πλαισίου κινήτρων και υποστηρικτικών δράσεων που θα ενισχύουν τη συμμετοχή των ερευνητών και θα καλλιεργούν κουλτούρα διαφάνειας και συνεργασίας.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα καλής πρακτικής αποτελεί το **MIT**, όπου οι ερευνητές υπογράφουν συμφωνία με το Πανεπιστήμιο, διατηρώντας τα πνευματικά τους δικαιώματα και διασφαλίζοντας τη δυνατότητα διάθεσης των δημοσιεύσεών τους σε ανοικτή πρόσβαση. Παρόμοιες πολιτικές ακολουθούν και άλλα ιδρύματα (π.χ. Harvard, Max Planck), θωρακίζοντας την ελευθερία των ερευνητών απέναντι σε περιοριστικές πολιτικές εκδοτών.

Στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, θα μπορούσαν να εξεταστούν οι εξής δράσεις:

- **Επιπλέον σύνδεση με τον θεσμό των Ερευνητικών Βραβείων:** Πριμοδότηση ερευνητών που δημοσιεύουν σε **gold open access** ή καταθέτουν συστηματικά στο αποθετήριο.
- **Κάλυψη κόστους δημοσιεύσεων (APCs):** Το Πανεπιστήμιο θα μπορούσε να παρέχει **μικρά εσωτερικά κονδύλια** για την κάλυψη εξόδων δημοσίευσης σε περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης.
- **Εκπαιδευτικές δράσεις:** η Βιβλιοθήκη να αναλάβει τη διοργάνωση εργαστηρίων, οδηγών και σεμιναρίων για την αυτο-κατάθεση, τα πνευματικά δικαιώματα και τη χρήση του RUOMOrplus.
- **Ενσωμάτωση στην ακαδημαϊκή αξιολόγηση:** ο αριθμός και η ποιότητα των καταθέσεων στο RUOMOrplus να λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες μονιμοποίησης και προαγωγής μελών ΔΕΠ.
- **Διεθνής δικτύωση:** ενεργός συμμετοχή σε διεθνείς πρωτοβουλίες όπως το **OpenAIRE** ή το **Plan S**, που ενισχύουν την υιοθέτηση πρακτικών Ανοικτής Πρόσβασης σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Με τον τρόπο αυτό, η Ανοικτή Πρόσβαση δεν αντιμετωπίζεται απλώς ως θεσμική υποχρέωση, αλλά ως στρατηγικό εργαλείο ενίσχυσης της επιστημονικής παραγωγής και της διεθνούς παρουσίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Η Ανοικτή Πρόσβαση αποτελεί πλέον διεθνή τάση στη διάχυση της επιστημονικής γνώσης και οι προοπτικές της στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας συνδέονται άμεσα με την περαιτέρω ενδυνάμωση του θεσμικού και υποστηρικτικού πλαισίου. Σημαντικά σημεία που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι:

- **Εδραίωση της κουλτούρας Ανοικτής Επιστήμης**
Η συστηματική ενημέρωση και εκπαίδευση της ακαδημαϊκής κοινότητας, σε

συνδυασμό με την παροχή κινήτρων, ενισχύει την ενσωμάτωση της ΑΠ στην καθημερινή ερευνητική πρακτική.

- **Ανάπτυξη και βελτίωση υποδομών**

Το RUOMOrplus να εμπλουτίζεται με νέες λειτουργίες (στατιστικά χρήσης, δείκτες απήχησης) ώστε να αποτελέσει όχι μόνο ένα ιδρυματικό αποθετήριο αλλά και εργαλείο προβολής της ερευνητικής παραγωγής.

- **Σύνδεση με την αξιολόγηση και τη χρηματοδότηση**

Η συμμόρφωση με την ΑΠ δύναται να ενταχθεί σε διαδικασίες ερευνητικής αξιολόγησης και να συνδεθεί με χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. ΕΛΚΕ, Horizon Europe), ενισχύοντας τη στρατηγική σημασία του θεσμού.

- **Ενίσχυση συνεργασιών**

Η ενεργή συμμετοχή σε διεθνείς πρωτοβουλίες (OpenAIRE, Plan S) και η σύναψη νέων συμφωνιών με εκδότες μέσω του ΣΕΑΒ, προσφέρουν στο Πανεπιστήμιο πρόσβαση σε παγκόσμια δίκτυα και ενισχύουν την εξωστρέφεια.

- **Σύνδεση με την κοινωνία**

Η διάθεση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με ανοικτό τρόπο ενδυναμώνει τον κοινωνικό ρόλο του Πανεπιστημίου, προσφέροντας γνώση όχι μόνο στην επιστημονική κοινότητα αλλά και σε επαγγελματίες, φορείς πολιτικής και πολίτες.

Βιβλιογραφία

Bashir, M., Oduwole, A., Adeyemo, T., & Bashir, T. (2021). Open Access: An overview of its various models and its importance to academic libraries in developing countries. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*.

Burns, E. (2018). The Role of Institutional Repositories in Open Access. *Journal of Librarianship and Information Science*, 50(2), 163–175.

Dickson, S. (2024). Fostering Open Access in Academia: The Role of Incentives and Training. *Journal of Open Science Communication*, 10(1), 45-58.

Hadad, Y., & Aharony, N. (2023). Open Access, Academic Recognition and Publication Trends. *Journal of Academic Librarianship*, 49(2), 102-113.

Harnad, S. (2007). The Open Access Mandate. *D-Lib Magazine*, 13(1), 1-10.

Harnad, S. (2008). The Open Access Mandate. In P. Suber, G. C. M. L. & T. L. (Eds.), *The Open Access Movement: A Collection of Essays* (pp. 55-68). SPARC.

Kim, S., & Oh, H. (2020). The Impact of Institutional Repositories on Research Visibility and Academic Excellence. *Journal of Information Science Theory and Practice*, 8(1), 45-58.

- Kodua-Ntim, D., & Fombad, M. (2020). The Role of Institutional Repositories in Promoting Open Access and Reducing Academic Elitism. *Library Management*, 41(6/7), 401–415.
- Kruesi, P., Day, M., & Novak, M. (2018). Institutional Repositories as Tools for Academic Excellence. *Journal of Academic Librarianship*, 44(5), 654-666.
- Kruesi, P., Novak, M., & Day, M. (2019). Institutional Repositories and Research Impact: An Analysis. *College & Research Libraries*, 80(2), 201-215.
- Langham-Putrow, A., Mendenhall, A. B., & Miller, J. (2021). Citation Metrics and Faculty Promotion & Tenure: The Case of a Large Research University. *Journal of Academic Librarianship*, 47(1), 102-114.
- Novak, M., & Day, M. (2018). The Evolution of Institutional Repositories: Promoting Transparency and Digital Scholarly Communication. *The Journal of Academic Librarianship*, 44(4), 487-498.
- Piwowar, H., Priem, J., Larivière, V., Alperin, J. P., Matthias, J., Norlander, B., & Haustein, S. (2018). The state of open access: A review of the literature. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 69(10), 1184-1196.
- Schöpfel, J., Lelong, A., & Cazenave, V. (2023). Quality of metadata in institutional repositories: The role of data curation and FAIR principles. *Digital Library Perspectives*, 39(1), 54-67.
- Shafer, K. (2021). *The Open Access Movement: A Comprehensive Guide*. MIT Press.
- Suber, P. (2021). *Open Access*. MIT Press.
- Tennant, J. P., Crane, H., & Halford, A. (2020). The social and institutional dimensions of open access: A critical review. *Journal of Academic Librarianship*, 46(6), 102-113.
- Ukwoma, S. C., & Dike, S. U. (2017). Enhancing International Recognition of Researchers Through Institutional Repositories. *Journal of Information Science*, 43(3), 322-335.